

Vec C-38/24 [Bervidi] ⁱ

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

19. január 2024

Vnútroštátny súd:

Corte suprema di cassazione

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

17. január 2024

Navrhovateľka:

G.L.

Odporkyňa:

AB SpA

PRACOVNÝ DOKUMENT

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

Predmet konania vo veci samej

Navrhovateľka v postavení osoby poskytujúcej starostlivosť („caregiver“) maloletému dieťaťu, s ktorým žije v spoločnej domácnosti a ktoré je z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia na 100 % invalidné, navrhla, aby súd vyhlásil správanie jej zamestnávateľa voči jej osobe za diskriminačné, uložil mu povinnosť trvalo ju zaradiť na pracovnú zmenu zlučiteľnú s potrebami dieťaťa, prijať plán na odstránenie diskriminácie a nahradiť škodu.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

- a) Má sa právo Európskej únie, prípadne aj na základe Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, vykladať v tom zmysle, že existuje aktívna legitimácia rodinného príslušníka poskytujúceho starostlivosť maloletému s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý uvádza, že v práci bol v dôsledku ním poskytovanej starostlivosti obeťou nepriamej diskriminácie, domáhať sa na súde antidiskriminačnej ochrany, ktorú samotnej zdravotne postihnutej osobe, pokiaľ by bola zamestnaná, priznáva smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaniach?
- b) V prípade kladnej odpovede na otázku uvedenú v písmene a), má sa právo Európskej únie, prípadne aj na základe Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, vykladať v tom zmysle, že zamestnávateľ vyššie uvedeného rodinného príslušníka poskytujúceho starostlivosť má povinnosť prijať primerané riešenia, aby sa aj v prospech uvedenej osoby poskytujúcej starostlivosť zabezpečilo dodržiavanie zásady rovnosti zaobchádzania s ostatnými pracovníkmi, a to podľa vzoru zaobchádzania stanoveného pre zdravotne postihnuté osoby v článku 5 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaniach?
- c) V prípade kladnej odpovede na otázku uvedenú v písmene a) a/alebo otázku v písmene b), má sa právo Európskej únie, prípadne aj na základe Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, vykladať v tom zmysle, že osobou poskytujúcou starostlivosť, relevantnou na účely uplatňovania smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, sa má rozumieť akákoľvek osoba patriaca do rodinného kruhu alebo fakticky žijúca v spoločnej domácnosti, ktorá sa v tejto domácnosti stará, hoci aj neformálne, bezplatne, z kvantitatívneho hľadiska

významne, výlučne, nepretržite a dlhodobo o osobu, ktorá nie je z dôvodu svojho ťažkého zdravotného postihnutia vôbec sebestačná pri vykonávaní každodenných životných potrieb, alebo sa má právo Európskej únie vykladať v tom zmysle, že vymedzenie takejto osoby poskytujúcej starostlivosť je širšie alebo ešte užšie, než sa uvádza vyššie?

Uvedené ustanovenia práva Únie a príslušná judikatúra

Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, najmä články 2 a 5

Rozsudky Súdneho dvora zo 17. júla 2008, C-303/06; z 11. júla 2006, C-13/05; z 11. apríla 2013, C-335/11 a C-337/11; z 10. februára 2022, C-485/2020; z 21. októbra 2021, C-824/19; z 15. júla 2021, C-795/19

Uvedené predpisy medzinárodného práva

Dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím, ratifikovaný Európskou úniou rozhodnutím Rady 2010/48/ES z 26. novembra 2009

Uvedené vnútroštátne predpisy

Decreto legislativo n. 216/2003 - Attuazione della direttiva 2000/78/CE per la parità di trattamento in materia di occupazione e di condizioni di lavoro (legislatívny dekrét č. 216/2003, ktorým sa preberá smernica 2000/78 v prospech rovnosti zaobchádzania v zamestnaní a povolani)

Článok 2

„Na účely tohto dekrétu a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 3 ods. 3 až 6, zásada rovnosti zaobchádzania znamená, že nemá existovať žiadna priama alebo nepriama diskriminácia z dôvodu náboženského presvedčenia, viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Uvedená zásada znamená, že je zakázaná priama alebo nepriama diskriminácia v zmysle nasledujúcej definície:

a) priama diskriminácia nastáva, keď sa z dôvodu náboženského presvedčenia, viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie zaobchádza s jednou osobou nepriaznivejšie, ako sa v porovnateľnej situácii zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou;

b) nepriama diskriminácia nastáva, keď zdanlivo neutrálne ustanovenie, kritérium alebo prax, akt, dohoda alebo konanie by uviedlo osoby určitého náboženského presvedčenia alebo svetonázoru, s určitým zdravotným

postihnutím, určitého veku alebo určitej sexuálnej orientácie do nevýhodného postavenia v porovnaní s inými osobami“.

Článok 3 ods. 3a

„S cieľom zabezpečiť súlad so zásadou rovnosti zaobchádzania s osobami so zdravotným postihnutím sú verejní a súkromní zamestnávateľia povinní prijať na pracoviskách primerané úpravy v súlade s ich vymedzením v Dohovore Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím, ratifikovanom podľa zákona č. 18 z 3. marca 2009, aby sa osobám so zdravotným postihnutím zaručila úplná rovnosť s ostatnými pracovníkmi. Verejní zamestnávateľia zabezpečia vykonanie tohto odseku bez nového alebo väčšieho zaťaženia verejných financií a s ľudskými, finančnými a nástrojovými zdrojmi dostupnými podľa v súčasnosti účinnej právnej úpravy“.

Zákon č. 205/2017

Článok 1 ods. 255

„Rodinným príslušníkom poskytujúcim starostlivosť je osoba, ktorá poskytuje pomoc a starostlivosť manželskému partnerovi, druhému účastníkovi občianskeho zväzku medzi osobami rovnakého pohlavia alebo osobe, s ktorou *de facto* žije v spoločnej domácnosti, ... príbuznému alebo blízkej osobe v druhom stupni alebo príbuznému v treťom stupni, ktorý v dôsledku ochorenia, zdravotného postihnutia alebo hendikepy, a to aj chronického a degeneratívneho charakteru, nie je sebestačný a schopný sa o seba postarať, pričom je uznaný za invalidného, čiže vyžaduje celkovú a nepretržitú dlhodobú starostlivosť...“.

Vnútroštátny súd sa ďalej na porovnanie odvoláva na nový článok 25 ods. 2a legislatívneho dekrétu č. 198/2006 (Codice delle pari opportunità – Kódex rovnakých príležitostí), ktorý sa z dôvodu časovej pôsobnosti nevzťahuje na prejednávajúcu vec: uvedené ustanovenie priznáva, na rozdiel od právnej úpravy uplatniteľnej v prejednávanej veci, ochranu aj v prospech osôb, ktoré sú obeťou diskriminácie „z dôvodu... potrieb osobnej alebo rodinnej starostlivosti“.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Navrhovateľka v prvom stupni namietala neuplatňovanie pružného pracovného času v spoločnosti, v ktorej je zamestnaná a ktorá tým, že neschválila jej žiadosti podané v postavení rodinného príslušníka poskytujúceho starostlivosť, nezaradila ju na pevnú rannú zmenu, ani ju s jej súhlasom nepreradila na nižšiu pracovnú pozíciu, aby sa mohla starať o svoje zdravotne postihnuté dieťa.
- 2 V rámci správania, ktoré pracovníčka namieta, sú obzvlášť významné tieto skutočnosti:

- a) zamestnávateľ s navrhovateľkou zaobchádzal inak ako s ostatnými kolegami, ktorých považoval zo zdravotných dôvodov za nespôsobilých dočasne alebo trvalo vykonávať prácu obvyklým spôsobom; zatiaľ čo týmito kolegami boli dočasne pridelené iné úlohy, kým sa čakalo na ich preškolenie na iné pracovné pozície, navrhovateľke sa táto možnosť neposkytla, pretože posúdenie nespôsobilosti sa neuskutočnilo na základe zdravotného stavu jej dieťaťa s ťažkým zdravotným postihnutím, o ktoré sa stará, a potreby starať sa o neho, ale na základe zdravotného stavu a potrieb samotnej navrhovateľky;
 - b) zamestnávateľ na neprimerane dlhé obdobie prijal opatrenia dočasného a nie trvalého charakteru s cieľom vyriešiť problémy s pokračovaním v pracovnom živote, ktoré uviedla navrhovateľka;
 - c) zamestnávateľ neprijal opatrenia týkajúce sa žiadosti navrhovateľky o prípadné zaradenie na nižšiu pracovnú pozíciu na vyriešenie uvedených problémov pri jej ďalšom pracovnom živote.
- 3 Tribunale di Roma (Súd v Ríme, Taliansko), ako prvostupňový súd, žalobu zamietol.
 - 4 Navrhovateľka podala odvolanie, ktoré Corte d'appello di Roma (Odvolací súd v Ríme, Taliansko) zamietol z dôvodu, že nebola preukázaná existencia diskriminačného správania a že zamestnávateľ by v každom prípade prijal „primerané úpravy“.
 - 5 Corte d'appello (odvolací súd) najmä konštatoval, že spoločnosť v každom prípade dostatočne odbremenila zamestnankyňu a že pokiaľ ide o zaobchádzanie vyhradené pre pracovníkov, ktorí sú nespôsobilí vykonávať svoju prácu bežným spôsobom a dočasne sú im pridelené iné úlohy, pokiaľ nebudú preškolení na iné pracovné pozície, spoločnosť jej túto možnosť oprávnené neposkytla, keďže lekárske odporúčania uvedené vo vyhotovených potvrdeniach boli určené jej kolegami.
 - 6 Navrhovateľka podala kasačný opravný prostriedok, pričom uviedla, že 10. októbra 2022 bola zo zamestnania prepustená.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 7 Navrhovateľka zastáva názor, že spĺňa zákonné požiadavky na ochranu svojho práva na nediskrimináciu z dôvodu zdravotného postihnutia na pracovisku, popiera, že spoločnosť vykonala „primerané úpravy“, uvádza, že prijatie dočasných opatrení obmedzených na niekoľko mesiacov na prerušované obdobia a bez písomnej formy nevyklučuje namietanú diskrimináciu a napokon namieta porušenie pravidiel preukazovania diskriminácie.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 8 Rodinný príslušník poskytujúci starostlivosť, právne vymedzený po prvýkrát v Taliansku v článku 1 ods. 255 zákona č. 205/2017 uvedenom vyššie, je osoba zodpovedná za inú nezaopatrenú, zdravotne postihnutú alebo staršiu osobu, ktorá nie je sebestačná pri vykonávaní každodenných úkonov bežného života, o ktorú sa v domácom prostredí stará; vo všeobecnosti ide o rodinného príslušníka, ktorý aj neformálne vykonáva slobodnú, nepretržitú, dlhodobú a z kvantitatívneho hľadiska významnú činnosť.
- 9 Rodinný príslušník poskytujúci starostlivosť zdravotne postihnutej osobe však ako taký nepožíva v talianskom práve všeobecnú ochranu pred diskrimináciou a obťažovaním, ktorým čelí na pracovisku v dôsledku opatrovateľských úloh, ktoré mu prislúchajú, ale má prospech len zo špecifických inštitútov priznávaných osobitnými právnymi predpismi, ktoré sa navyše často obmedzujú na rozšírenie foriem ochrany na spomínanú osobu poskytujúcu starostlivosť, ktoré nie sú jeho vlastné, ale sú špecifické pre osobu so zdravotným postihnutím, ktorej pomáha.
- 10 Osoba poskytujúca starostlivosť môže najmä využívať niektoré pracovné výhody, vrátane:
 - a) platených mesačných náhrad v prípade neprítomnosti v práci;
 - b) platenej dovolenky;
 - c) práva zvoliť si, ak je to možné, miesto výkonu práce najbližšie k bydlisku;
 - d) zákazu preloženia do iného úradu bez jej súhlasu.
- 11 Nijaké ustanovenie vnútroštátneho práva však nepriznávalo osobe poskytujúcej starostlivosť v čase skutkových okolností prejedávanej veci ochranu z dôvodu takzvanej „diskriminácie na základe blízkeho vzťahu“, t. j. v prípadoch, v ktorých bola diskriminovaná, či už priamo alebo nepriamo, na pracovisku z dôvodu opatrovateľskej úlohy, ktorá jej prislúcha.
- 12 Z tohto dôvodu prvostupňový súd odmietol aktívnu legitimáciu navrhovateľky konať proti uvádzanému diskriminačnému správaniu, pričom uviedol, že nie ona sama, ale zdravotne postihnutá osoba mala právo namietat' diskrimináciu v zamestnaní.
- 13 Naproti tomu, Corte d'appello (odvolací súd), napriek tomu, že zamietol odvolanie vo veci samej a vyhlásil, že existencia diskriminačného správania nebola preukázaná, rozhodol, že osoba poskytujúca starostlivosť má plné právo využiť ustanovenia vnútroštátneho práva poskytujúce ochranu osobe so zdravotným postihnutím pred diskrimináciou v zamestnaní.
- 14 Uvedený súd to konštatoval, keď na podporu svojho názoru citoval rozsudok Súdneho dvora zo 17. júla 2008, vec C-303/06, Coleman, ktorým sa rozšírila

subjektívna sféra pôsobnosti smernice 2000/78/ES, ktorá chráni osoby pred diskrimináciou z dôvodu zdravotného postihnutia na pracovisku vrátane osôb, ktoré sú v blízkom vzťahu s osobami so zdravotným postihnutím a poskytujú im podstatnú časť starostlivosti, ktorú potrebujú.

- 15 Vnútroštátny súd však spresňuje, že v uvedenom rozsudku Coleman sa v skutočnosti uvádzalo, že smernica 2000/78 a najmä jej články 1 a 2 ods. 1 a 2 písm. a) sa majú vykladať v tom zmysle, že zákaz priamej diskriminácie, ktorý upravujú, sa neobmedzuje výlučne na samotné osoby so zdravotným postihnutím.
- 16 Uvedený rozsudok sa preto výslovne vzťahuje len na prípady priamej diskriminácie, a preto sa nezdá, že by rozšíril uplatňovanie smernice 2000/78/ES na osoby poskytujúce starostlivosť osobám so zdravotným postihnutím, ktoré namietajú nepriamu diskrimináciu na pracovisku.
- 17 Formálny výklad smernice 2000/78/ES a rozsudku Coleman zo 17. júla 2008 nepochybne podporuje gramatický výklad príslušných textov a úvahy o tom, že by právo Únie mohlo v prejednávanej veci cieľiť, z dôvodov vyváženia rôznych príslušných záujmov, na identifikáciu presného a obmedzeného zoznamu príjemcov antidiskriminačnej ochrany na pracovisku.
- 18 Možný by však bol aj extenzívny výklad smernice 2000/78/ES vychádzajúci z posúdenia cieľov, ktoré sleduje, logicko-systematických dôvodov a vývoja súčasnej legislatívy a ekonomicko-sociálnej dynamiky.
- 19 Tento výklad by sa mohol zakladať predovšetkým na skutočnosti, že, ako sa uvádza v rozsudku Coleman, zásada rovnosti zaobchádzania a pôsobnosť *ratione personae* smernice 2000/78/ES sa nesmú vykladať reštriktívne s odkazom na dôvody uvedené v článku 1 uvedenej smernice, keďže táto smernica sa neuplatňuje vo vzťahu k špecifickej kategórii osôb, ale na základe dôvodov uvedených v jej článku 1.
- 20 Smernica 2000/78/ES sa zameriava, pokiaľ ide o podmienky zamestnávania a pracovné podmienky, na vytvorenie všeobecného rámca pre boj proti diskriminácii založenej na jednom z dôvodov uvedených v jej článku 1, medzi ktorými sa nachádza zdravotné postihnutie, s cieľom uplatňovať zásadu rovnosti zaobchádzania v členských štátoch a, ako vyplýva z odôvodnenia 37 uvedenej smernice, vytvoriť rovnaké východiskové podmienky v Únii, pokiaľ ide o rovnosť v otázkach zamestnávania a pracovných podmienok.
- 21 V odôvodnení 11 smernice 2000/78/ES sa predovšetkým zdôrazňuje, že diskriminácia z dôvodov náboženského presvedčenia alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie môže sťažiť dosiahnutie cieľov zmluvy o ES, najmä dosiahnutie vysokej úrovne zamestnanosti a sociálnej ochrany, zvýšenie životnej úrovne a kvality života, ekonomickú a sociálnu súdržnosť a solidaritu a voľný pohyb osôb.

- 22 Vyššie uvedené ciele a tým aj potrebný účinok smernice 2000/78/ES by však boli ohrozené, ak by pracovník v situácii navrhovateľky mohol využívať iba ochranu pred priamou diskrimináciou v zamestnaní, a nie pred nepriamou diskrimináciou, vzhľadom na to, že priama diskriminácia je menej rozšírená ako nepriama diskriminácia, ku ktorej dochádza najmä v čase prepustenia, a nie v priebehu pracovného pomeru: týmto spôsobom by sa ochrana pracovníka príliš odsúvala.
- 23 Po druhé, logicko-systematické dôvody môžu podporiť výklad smernice 2000/78/ES, ktorý je extenzívny a výhodný pre rodinného príslušníka poskytujúceho starostlivosť osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, keďže ochrana pred priamou diskrimináciou a ochrana pred nepriamou diskrimináciou sú úzko prepojené, pretože na pracovisku nemôže existovať skutočná antidiskriminačná ochrana, ktorá by nepotláčala oba typy diskriminácie.
- 24 Napokon treba vziať do úvahy regulačný a hospodársko-sociálny vývoj v posledných rokoch.
- 25 Po vydaní rozsudku Coleman zo 17. júla 2008 totiž Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov prijalo Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý nadobudol medzinárodnú platnosť 3. mája 2008 a ktorý bol ratifikovaný aj Európskou úniou (rozhodnutím Rady 2010/48/ES z 26. novembra 2009) a nadobudol účinnosť 22. januára 2011.
- 26 Uvedený dohovor je významný, keďže viedol Súdny dvor k tomu, aby prehodnotil svoju predchádzajúcu judikatúru týkajúci sa pojmu zdravotného postihnutia, pričom v rozsudku z 11. apríla 2013, spojené veci C-335/11 a C-337/11 uviedol, že pojem zdravotné postihnutie zahŕňa aj patologický stav spôsobený chorobou diagnostikovanou ako liečiteľná alebo nevyliciteľná, ak takáto choroba zahŕňa obmedzenie, vyplývajúce najmä z telesného, duševného alebo psychického postihnutia, ktoré v interakcii s prekážkami rôznej povahy môže brániť plnej a efektívnej účasti dotknutej osoby na profesionálnom živote na rovnakom základe s ostatnými pracovníkmi a takéto obmedzenie je dlhodobé.
- 27 Zásadu, podľa ktorej je možné odvolávať sa na ustanovenia dohovoru OSN uvedeného vyššie na účely výkladu ustanovení smernice 2000/78, preto treba považovať za preukázanú, takže uvedená smernica musí byť v čo najväčšej možnej miere predmetom výkladu v súlade s uvedeným dohovorom (rozsudky Súdneho dvora z 10. februára 2022, C-485/2020, bod 38; z 21. októbra 2021, C-824/19, bod 59; z 15. júla 2021, C-795/19, bod 49).
- 28 V článku 2 dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý obsahuje príslušné vymedzenia pojmov na účely samotného dohovoru, sa stanovuje, že „diskriminácia z dôvodu zdravotného postihnutia“ znamená každé robenie rozdielov, vylúčenie alebo obmedzenie na základe zdravotného postihnutia, ktorých cieľom alebo účinkom je narušiť alebo znemožniť uznávanie, využívanie alebo uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, občianskej alebo inej oblasti na

rovnakom základe s ostatnými. Zahŕňa všetky formy diskriminácie vrátane odmietnutia primeraných úprav.

- 29 Z tohto dôvodu sa zdá, že predmetný dohovor nepripisuje význam rozlišovaniu medzi priamou a nepriamou diskrimináciou.
- 30 V tejto súvislosti treba poznamenať, že rozhodnutím z 3. októbra 2022 Výbor Organizácie Spojených národov pre práva osôb so zdravotným postihnutím uznal, s odvolaním sa na talianske právo, vážne dôsledky pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorým sa poskytuje pomoc, ktoré vyplývajú z neuznávania osoby poskytujúcej starostlivosť a účinných opatrení sociálnej ochrany v jej prospech (ako napr. prístup k stimulom, fondom a dôchodkovému systému, flexibilita pracovného času a blízkosť bydliska).
- 31 Zdá sa preto primerané položiť si otázku, či výklad práva Únie vychádzajúci zo smernice 2000/78/ES a rozsudku Coleman zo 17. júla 2008, ktorý neumožňuje rodinným príslušníkom poskytujúcim starostlivosť maloletým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím získať ochranu pred nepriamou diskrimináciou na pracovisku z dôvodu potreby poskytnúť potrebnú starostlivosť uvedenej osobe so zdravotným postihnutím, pričom akúkoľvek ochranu obmedzuje na prípady priamej diskriminácie, primerane zohľadňuje ratifikáciu Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím – najmä článku 19, 23 a 28 ods. 2 písm. c) v spojení s článkom 5 – v súlade s ktorým by sa mala smernica 2000/78/ES vykladať, pokiaľ je to možné.
- 32 Ak by sa prijal extenzívny výklad právnej úpravy Európskej únie, s uznaním práva rodinného príslušníka poskytujúceho starostlivosť maloletej osobe so zdravotným postihnutím konať aj proti nepriamej diskriminácii na pracovisku z dôvodu starostlivosti, ktorá bola tejto osobe so zdravotným postihnutím poskytnutá, bolo by tiež potrebné objasniť, či z takto priznanej ochrany vyplýva zo strany zamestnávateľa uvedenej osoby poskytujúcej starostlivosť povinnosť prijať primerané riešenia na zaručenie, a to aj v prospech uvedenej „osoby poskytujúcej starostlivosť“, súladu so zásadou rovnakého zaobchádzania s ostatnými pracovníkmi, podľa vzoru, ktorý pre osoby so zdravotným postihnutím vyplýva z článku 5 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000.
- 33 Napokon, ak by sa rodinnému príslušníkovi poskytujúcemu starostlivosť maloletej osobe so zdravotným postihnutím priznalo právo konať aj proti nepriamej diskriminácii na pracovisku z dôvodu starostlivosti o toto dieťa so zdravotným postihnutím, bolo by potrebné vymedziť pojem osoba poskytujúca starostlivosť relevantný na účely uplatňovania smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000.
- 34 Predovšetkým vzniká otázka, či touto osobou poskytujúcou starostlivosť je akákoľvek osoba patriaca do rodinného kruhu alebo fakticky žijúca v spoločnej domácnosti, ktorá sa v tejto domácnosti stará, hoci aj neformálne, bezplatne, z kvantitatívneho hľadiska významne, výlučne, nepretržite a dlhodobo o osobu,

ktorá nie je z dôvodu svojho ťažkého zdravotného postihnutia vôbec sebestačná pri vykonávaní každodenných životných potrieb, alebo, naopak, je vymedzenie pojmu osoby poskytujúcej starostlivosť širšie alebo užšie.

PRACOVNÝ DOKUMENT